

FORSVARETS EFTERRETNINGSTJENESTE

9. januar 2006

SITUATIONS- OG TRUSSELSVURDERING FOR IRAK.

1. En række oprørs- og terrorgrupper yder omfattende voldelig modstand mod regeringen i Bagdad og koalitionen. Antallet af angreb på koalitionen og de irakiske sikkerhedsstyrker er steget i 2005 sammenlignet med 2004. Den væbnede konflikt bidrager til, at Irak i stigende grad bliver splittet langs landets etnisk-religiøse skillelinier. Volden mellem de etnisk-religiøse grupper er tiltagende og i et vist omfang finder etnisk udrensning sted i områder med blandet befolkning. Konflikten har svækket de moderate kræfter blandt shiitterne og sunniaraberne og styrket dem, der står for en mere kompromisløs linie. I det nordlige Irak forsøger kurderne at sikre sig kontrollen med Mosul og Kirkuk, hvilket bringer dem i konflikt med sunniarabere og til dels shiitter og turkmenere.
2. Der er igennem det seneste år fremkommet handlingskraftige sunniarabiske politiske bevægelser, som ønsker at deltage i det politiske liv. Sunniaraberne er dog fortsat splittede og står uden samlet politisk eller religiøs ledelse. Sunniaraberne bruger den væbnede konflikt til at styrke deres forhandlingsposition.
3. De ledende shiitiske politiske bevægelser har benyttet deres stærke greb om centralregeringen og provinserne i det sydlige Irak til at sikre sig kontrollen med Indenrigsministeriets styrker og det lokale politi. Det er i stor udstrækning sket ved, at bevægelsernes militser er blevet integreret i politiet og sikkerhedsstyrkerne. Den hårde shiitiske linie over for sunniaraberne har i et vist omfang bragt dem på koalitionskurs med USA, der har bestræbt sig på dannelsen af en national samlingsregering med bred sunniarabisk deltagelse.
4. Den shiitiske del af Irak har siden Saddam Husseins regimes fald fået et mere islamisk islæt. Islamistiske politiske bevægelser og deres militser står bag en islamiserings-kampagne, som har til formål at indføre en mere konservativ islamisk samfundsorden. Også i det sunniarabiske område forsøger yderligtgående islamistiske bevægelser at gennemtvinge en mere konservativ islamisk orden i det offentlige rum. Tendensen er formodentlig mindre markant end i det sydlige Irak.
5. Det endelige valgresultat foreligger endnu ikke. Hovedparten af irakerne har imidlertid ifølge foreløbige opgørelser fra den irakiske valgkommission stemt i overensstemmelse med deres etnisk-religiøse tilhørsforhold ved parlamentsvalget den 15. december 2005. Det shiitiske valgforbund Den Forenede Irakiske Alliance blev således valgets store sejrherre. Den Forenede Irakiske Alliances store valgsejre cementerer shiitternes greb om statsmagten i Irak. De vil ikke være villige til at opgive nogle af deres magtbastioner. Den irakiske præsident, Jalal Talabani, fører intensive forhandlinger med repræsentanter fra de forskellige etnisk-religiøse grupperinger om dannelsen af en national samlingsregering. Der er dog ikke meget som tyder på, at sunniaraberne vil opnå flere eller bedre poster i en sådan regering, end dem de har i

den nuværende regering. Forhandlingerne om dannelsen af en national samlingsregering har også udstillet sunni-arabernes politiske splittelse.

6. Det er ikke realistisk, at en national samlingsregering for alvor vil tilfredsstille den sunniarabiske befolknings forventninger til politisk indflydelse eller give dem følelsen af at være en ligeværdig politisk medspiller på den politiske scene. Derfor vil sunniaraberne næppe opgive den væbnede kamp, og oprørskampen vil det næste år efter alt at dømmes fortsætte på det nuværende niveau.

7. I befolkningen er der en voksende modstand mod koalitionsens tilstedeværelse. Blandt moderate politikere inden for de forskellige etnisk-religiøse grupper er der en betydelig frygt for, at koalitionen trækker sig for hurtigt ud af Irak, idet de ser koalitionen som en garant for udviklingen af Iraks demokratiske institutioner. Blandt sunniarabiske ledere kan der spores en stigende bekymring for, at de shiitisk kontrollerede sikkerhedsstyrker vil indlede en hårdhændet offensiv mod sunniaraberne, når koalitionen mindsker sit engagement i Irak. På trods af en hårdhændet antiamerikansk retorik er flere sunniarabiske ledere derfor ikke entydigt interesserede i en hurtig amerikansk tilbagetrækning. Situationen i Irak vil sandsynligvis eskalere til en egentlig borgerkrig, hvis koalitionen forlader Irak, før de irakiske sikkerhedsstyrker er i stand til at opretholde sikkerheden.

8. Sikkerhedssituationen i det centrale Irak og i Bagdad er præget af mange daglige angreb fra oprørs- og terrorgrupper. Angrebene udføres i overvejende grad af sunniarabiske grupper og rettes især mod koalitionen og de irakiske sikkerhedsstyrker. Samtidig er der et højt niveau af vold rettet mod civile. En betydelig del af denne vold udspringer af den øgede spænding mellem Iraks religiøse grupper.

9. Det danske ansvarsområde i Sydirak er betydeligt roligere end det centrale Irak. I løbet af august, september og første halvdel af oktober 2005 var der en stigning i antallet af angreb med avancerede vejsidebomber mod koalitionen i Basra-provinsen. Frekvensen af angreb er siden faldet igen. Radikale shiitiske grupper står bag de fleste af angrebene. Sunniekstremistiske oprørs- og terrorgrupper gennemfører også med mellemrum angreb i Basra-provinsen.

10. Der er forholdsvis få direkte angreb mod den danske bataljon, men bataljonen kan fortsat blive udsat for angreb med fjernudløste, improviserede sprængmidler (IED), raketter, morterer og håndvåben. De seneste angreb mod de danske styrker har været korte beskydninger af patruljer med håndvåben uden skader på personel eller materiel.

De danske soldater nyder generelt respekt blandt de irakiske sikkerhedsstyrker, som de samarbejder med. Der er dog en tendens til, at koalitionsens tilstedeværelse bliver stadig mere upopulær blandt irakere. Kriminelle bander, voldelige stammeopgør og civile uroligheder medvirker til at skabe en skrøbelig situation.

11. De irakiske sikkerhedsstyrkers effektivitet er langsomt stigende, men de er kun enkelte steder i stand til selvstændigt at opretholde ro og orden. Især inden for politiet er træningsniveauet og moralen stadig meget lav, mens den irakiske hær er betydeligt længere fremme. Alle styrker savner imidlertid udvikling af deres støttestruktur. Endvidere er der en politisk kamp om kontrollen med sikkerhedsstyrkerne, herunder især irakisk politi. Den hæmmer sikkerhedsstyrkernes udvikling.

12. Truslen for angreb mod danske styrker, herunder terrortruslen vurderes som **HØJ** i det sydlige Irak og **MEGET HØJ** i det centrale Irak. Truslen fra civile uroligheder og sabotage mod danske styrker vurderes som **MIDDEL**. Den landmilitære minerefare og faren fra ueksploderet ammunition vurderes som **MIDDEL** til **HØJ** alt efter område. Truslen mod lufttransport af danske styrker i irakisk luftrum varierer fra **LAV** til **HØJ**, afhængig af flyvehøjde og område. Modstandsgrupper angriber hyppigt med improviserede sprængladninger fortrinsvis i form af vejsidebomber. Truslen fra denne type angreb vil fortsætte og er ligesom for øvrige angreb **HØJ** i det sydlige Irak og **MEGET HØJ** i det centrale Irak.

13. En række grupperinger og organisationer i Irak gennemfører omfattende spionage imod den multinationale styrke, herunder den danske styrke i Basra-provinsen. Spionagen foretages primært af irakiske oprørsgrupper, kriminelle organisationer, visse militser og stammer samt udenlandske efterretningstjenester. Truslen fra spionage mod de danske styrker i Irak vurderes derfor som **HØJ**.

14. Truslen fra biologiske og kemiske kampstoffer vurderes som **LAV**, mens truslen fra terrorgruppers egenfremstillede biologiske og kemiske giftstoffer vurderes som **MIDDEL**. Truslen mod danske enheder i form af organiseret kriminalitet, der også kan omfatte gidseltagning, vold og brug af håndvåben, vurderes at være **MIDDEL**.